

[Victor Gram.]

Jeg har med stor interesse læst værnepligtsudvalgets drøftelse af spørgsmålet om udelukkelse fra tjeneste i forsvaret som følge af straf. Vor tids syn på de straffedes forhold til samfundet kommer naturligt i strid med den gældende lovs bestemmelser, som den højtærede indenrigs- og boligminister i sin fremsættelsestale med rette betegnede som både stive og skematiske. Det er et område, som må behandles med smidighed og varsomhed for at nå det mål, som vi alle må være interesserede i at nå: at få medborgere, som har forbrudt sig, bragt i et fornuftigt forhold til samfundet igen. Opgaven er meget vanskelig, og det fremgår også af værnepligtsudvalgets statistiske oplysninger vedrørende tidligere straffedes forhold under aftjening af værnepligten. Det er i parentes bemærket lidt chokerende at se i værnepligtsudvalgets betænkning, at af de i 1948 indkaldte knap 14 000 hidtil ustraffede værnepligtige blev ialt 21 pct. straffet arbitrært under tjenesten, og naturligvis ligger tallet med hensyn til de tidligere straffede betydelig højere. Det understreger stærkt, at det er et alvorligt problem, man her har at gøre med.

De lempelser, som forslaget går ind for, vil i høj grad, tror jeg, medvirke til en naturligere fortolkning i disse spørgsmål, således at man har mulighed for at behandle dem lidt mere i overensstemmelse med det synspunkt, som et moderne samfund nødvendigvis må anlægge på dette område. Men det må også siges, at de lempelser, der her skal foretages, må afpasses efter den naturlige interesse, forsvaret har i et mandskab, der er så velegnet som vel muligt til at gennemgå den militære uddannelse, og det vil derfor naturligvis ikke være muligt helt at undgå bestemmelser, som giver adgang til en vis sortering af hidtil straffede. Jeg vil tro, at de i § 3 formulerede bestemmelser vil være tilstrækkeligt smidige til, at der kan opnås et gunstigere resultat end hidtil. Jeg er ganske vist ikke helt klar over, hvor- med man motiverer den i paragraffen nævnte ubetingede straf af fængsel i 5 måneder eller derover; i den gældende lov er minimumsstraffen jo sat til 4 måneder. Men det er et spørgsmål, jeg er villig til at drøfte i udvalget.

Bestemmelserne om udskrivningsmyndighederne tilsigter en omordning, ligesom lovforslaget iøvrigt tilsigter en omordning på forskellige områder, hvor det findes hen-

sigtsmæssigt, en omordning, som muliggør en større smidighed og en større forenkling. Jeg tror, det vil være ønskeligt, at der tages større hensyn til de værnepligtige, og oprettelsen af en fast session og et værnepligtsnævn synes jeg betegner tydelige fremskridt. Det samme må siges om de foreslåede regler for optagelse i lægdsrullen, hvorefter folke- registret overtager denne opgave, som denne institution har naturlige forudsætninger for at løse på en nemmere måde, end det hidtil har været tilfældet.

Spørgsmålet om sessionsmøder og indkaldelser har jo været stærkt drøftet i de senere år. Forskellige kommissioner som ungdomskommissionen, psykologikommissionen, kommissionen til uddannelses- tidens rationelle udnyttelse o. s. v. har rejst ønske om fremrykning af tidspunktet for session og indkaldelse. Dette synspunkt har værnepligtsudvalget tilsluttet sig, og de i lovforslaget foreslåede bestemmelser giver også mulighed for ved administrationen af loven at tage hensyn til de her fremførte synspunkter.

De interesser, som bør væretages, er naturligvis først og fremmest de værnepligtiges. Det gælder om at finde frem til det tidspunkt for indkaldelse, som er mest velegnet under hensyn til ungdommens uddannelse og øvrige samfundsmæssige placering. Den hidtidige indkaldelsesalder har utvivlsomt været for høj. Mange unge gifter sig i så ung en alder, at de opnår at blive familieforsørger før eller under indkaldelsen, hvilket på flere områder skaber vanskeligheder og komplikationer, ikke blot for de værnepligtige selv og deres familie, men også for tilpasningen til det militære liv. En reduktion af antallet af gifte indkaldte vil være særdeles værdifuld. Men også med hensyn til selve uddannelsen vil de foreslåede smidigere regler kunne blive af stor betydning for de værnepligtige, hvis de administreres under hensyntagen til de forhold, som nu engang gør sig gældende.

Jeg må hertil føje ønsket om, at tiden mellem sessionen og indkaldelsen indskrænkes væsentligt; den lange mellemperiode, der hidtil har været, har på mange områder været u hensigtsmæssig. Den kan virke hemmende på de værnepligtiges planer med hensyn til fremtiden og medføre ventetid for uddannelsen og kan også medføre store ændringer i sessionsbedømmelsen.

Endelig skal jeg gøre et par bemærkninger med hensyn til spørgsmålet om psykologiske